

DE
MILITAIRE SPECTATOR.

(Zevende Jaargang)

TIJDSCHRIFT

VOOR HET

NEDERLANDSCHE LEGER.

Want mijn gewisse zaaij dien middelijk loonen, met getuighenis
dat ick mij eenigens jeughens mijne Landsluiden heb geue-
ten, helpende men aan middel om een rijken schat van tijdt
te bespaaren; dewijl zij de stof en omstandigheden van een
zeer breeden handel kunnen plukken uit een beknopt bundel
van blaaden.

HOOFT.

HOOFD-REDACTEUR

**J. C. VAN RIJNEVELD,
ZEVENDE DEEL.**

(MET PLATEN.)

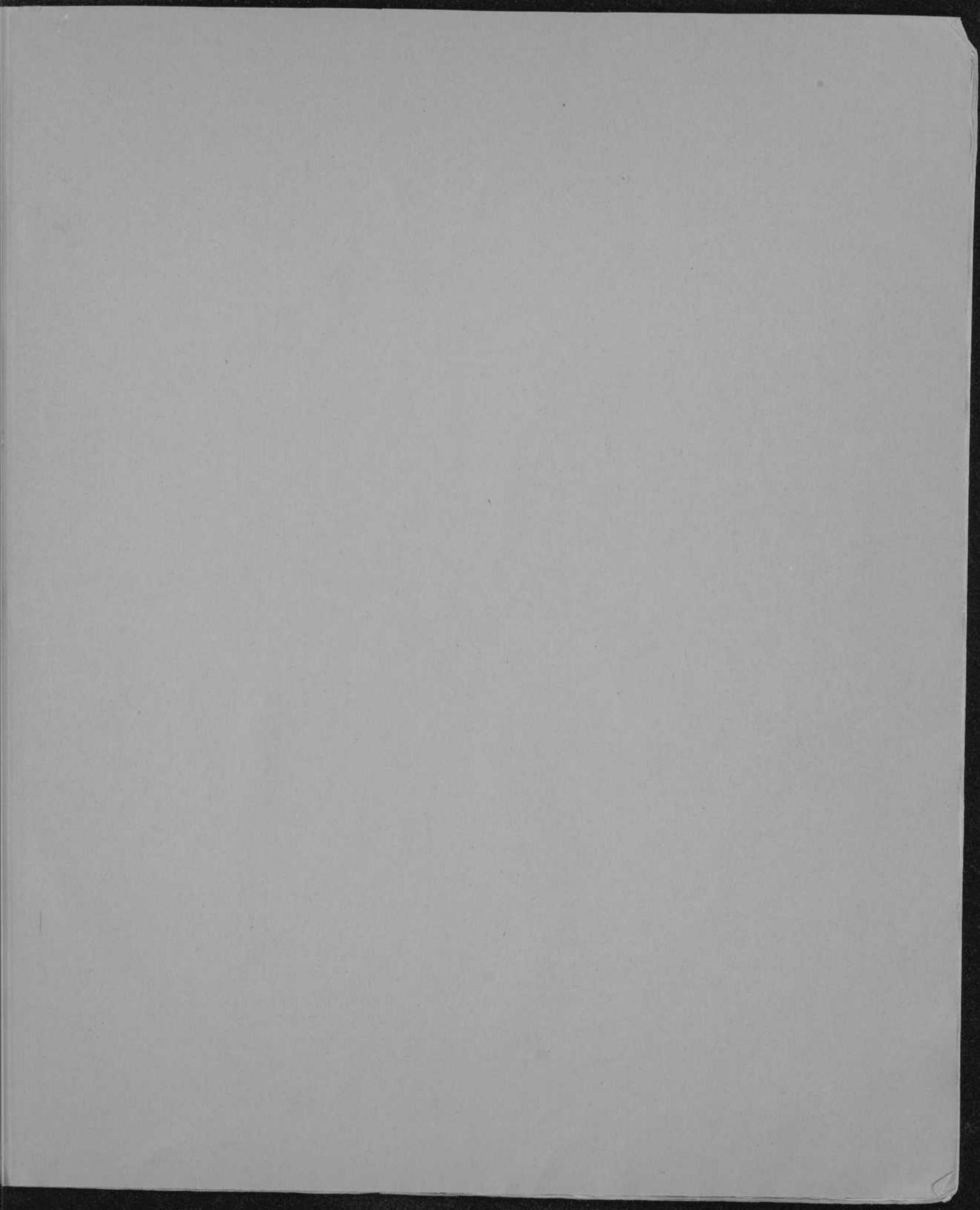
**BREDA,
BROESE & COMP.**

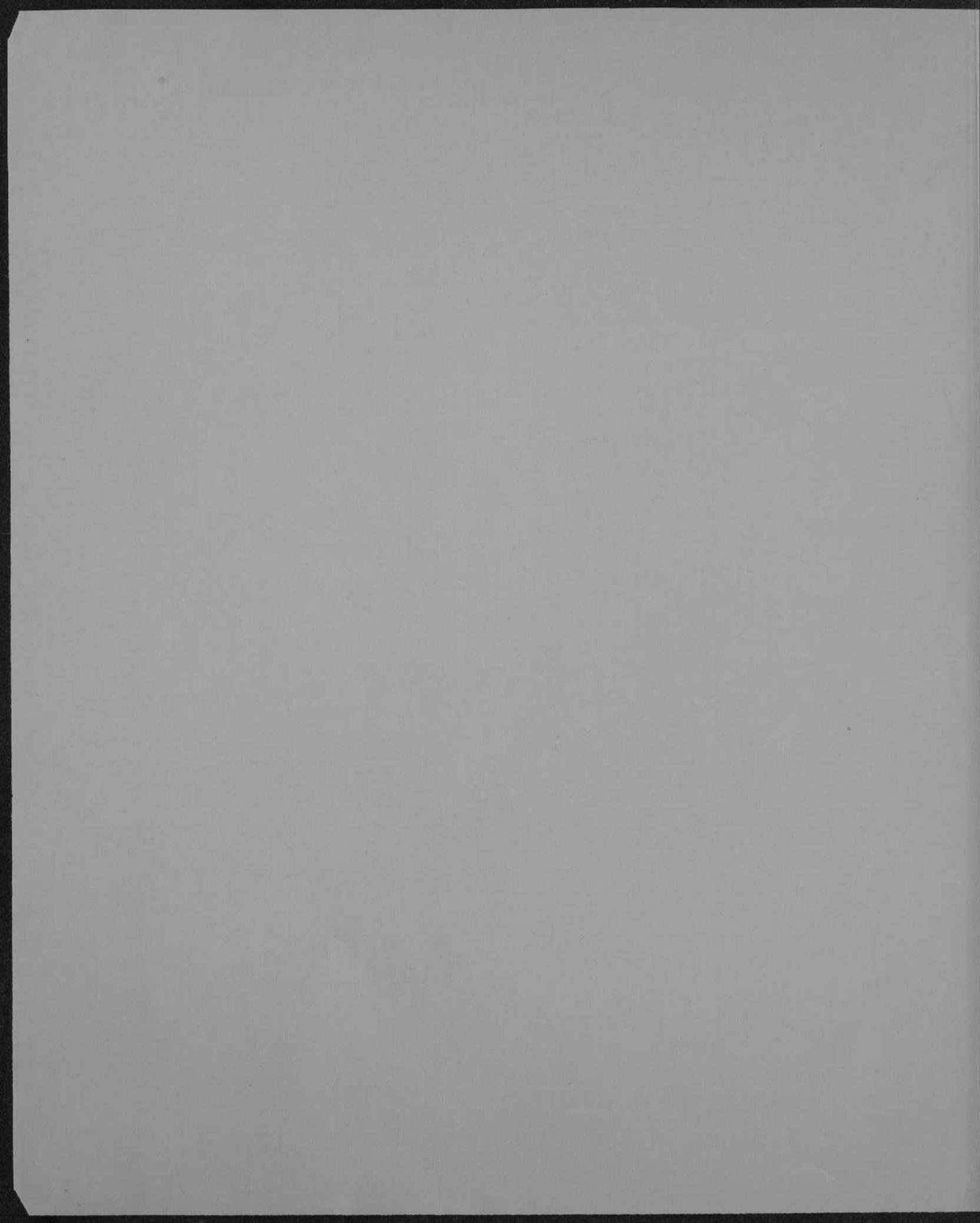
1839.

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

0493 0845

DE

MILITAIRE SPECTATOR.

(Zevende Jaargang.)

T1645

TIJDSCHRIFT

VOOR HET

NEDERLANDSCHE LEGER.

Want mijn gewisse zal mij dien mildelijk loonen, met getuighenis
dat ick mij eenighzins jeeghens mijne Landsluiden heb geuee-
ten, helpende hen aan middel om een' rijken schat van tijdt
te bespaaren; dewijl zij de stof en omstandigheeden van een
zeer breeden handel kunnen plukken uit een beknopt bundel
van blaaden.
HOOFT.

HOOFD-REDACTEUR

D^r. J. C. VAN RIJNEVELD,

Ridder der Militaire Willems-orde 4de klasse, 2de Kapitein der Rydende Artillerie.

ZEVENDE DEEL.

(MET PLATEN.)

B R E D A,
BROESE & COMP.

1839.

Vivre toujours d'espoir, c'est vivre de chimère.

VIGÉE, *les Aveux.*

REGISTER

VAN DEN INHOUD, DES ZEVENDEN DEELS VAN DEN MILITAIREN SPECTATOR.

Zevende Jaargang.

Armee (Denkbeelden van J. AMBERT over de Fransche) Bladz.	29	Krijgswezen (Verhandeling over het) der voornaamste Mogendheden van Europa.	Bladz. 90
Artillerie (Notice sur l'emploi de l') de campagne.	65	Krijgskundig onderwijs (Bedenkingen over enkele punten van het) en voornamelijk der krijgsgeschiedenis.	— 155
Artillerie (Iets over de Berg-) in Néerlandsch Indie.	113	Kust van Guinea (Togt naar de) in de maanden Julij en Augustus 1838.	— 104
Berigten (Over het geven van leger-)	178	Ligchaams-oefeningen (over den trap van vordering in de kunstmatige) bij sommige legers.	— 95
Boekenverslagen.		Lettre à un officier de l'armée.	— 260
1. Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden, door A. J. VAN DER AA.	— 43-178	Maarschalken van Frankrijk (over de)	— 177
2. Velddienst voor de onder-officieren der infanterie, door J. J. VAN MULKEN.	— 44	Middelen (over de) om den soldaat te bezielen.	— 199
3. Het Landschap door C. HUIJSMANS.	— 44-178	Middel om het timmer- en constructiehout tegen bederf te bewaren.	— 239
4. Bijdragen tot de krijgsgeschiedenis van NAPOLEON BONAPARTE, door E. VAN LÖBENSELS.	— 112	Necrologie.	
5. Vie politique et militaire de NAPOLEON, par JOMINI.	— 134	1. Z. E. de luit ^t -generaal M. J. de MAN.	— 23
6. Maximes de guerre de NAPOLEON.	— 134	2. F. H. AMPT.	— 26
7. Les commentaires de CESAR.	— 134	3. Z. E. de luit ^t -generaal W. A. CONSTANT REBECQUE DE VILLARS.	— 67
8. Handboek voor de officieren van het korps ingenieurs, militaires en sappeurs, door M. PASTEUR.	— 178	4. De kapitein F. B. VELTMAN.	— 135
9. Bijdragen tot de krijgskunst, inzonderheid tot de versterkingskunst en hare geschiedenis, door W. F. CAMP.	— 266	Oefeningen (Over de) onzer kavallerie in de zoogenaamde rij-kunst.	— 200
BOSCHHA's afscheid van de Koninklijke Militairenacademie.	— 240	Ontsteken van mijnen, door middel van de galvanische batterij.	— 147-244
DIBBETZ (Iets over het koninklijk besluit betreffende de laatste rustplaats van het stoffelijk overshot des luit ^t -generaals baron).	— 243	Overzigt (Algemeen) betrekkelijk de verschillende vormen en het gebruik van gekazematteerde redoutes, kleine forten, defensive torens.	— 36, 46, 73, 99
Episode uit den slag van Pruisisch Eylau.	— 257	Pensioen vragen (Over het)	— 244
Esprit de Corps (Denkbeelden van J. AMBERT over l')	— 81	Percussie- of slaggeweer als oorlogswapen in Indie.	— 143
Gebreken en kwalen (Een woord over de) welke zich bij de legers van onzen tijd voordoen.	— 82	Percussie-sloten (Over de invoering van geweren met) bij de Duitse legers.	— 177
Infanterie (Een woord over de waarde en innerlijke kracht van het wapen der)	— 157	Pruisische krijgswezen (De aard, samenstelling en bijzonderheden van het)	— 90, 118, 148, 163
(Eenige bedenkingen over de wijze van bergen en dragen der patronen bij de)	— 175	Russische krijgswezen (De aard, samenstelling en bijzonderheden van het)	— 179, 201, 223 en 245
Inneming van 's Hertogenbosch door de Pruisen in 1814.	— 216	Scherpschutters (Over de invoering van de) bij het Fransche leger.	— 224
Januarij (De 16 ^{de})	— 135	Stallen (Over de inrichting der Militaire)	— 253
Kavallerie (Denkbeelden over de tactische afrigting der)	— 263		
Kogelpers (Over de invoering van de) bij de Hannoversche artillerie.	— 177		
Krijgskundig onderwijs naar dat van den graaf LA ROCHE-AY MON.	— 126		

Terreinleer (Vlugtige opmerkingen over de studie der) en over den invloed van het terrein op de tactische bewegingen. Bladz. 209
Verhouding (Algem. beginsel. voor de) der wapenkorporen. — 195
Versterken (Verhandeling over het) van enkele huizen, hofsteden, enz., benevens de verdediging van, en den aanval op dezelve. — 5

Vragen en antwoorden.

1. Over de geabonneerden aan den Mil. Spect. bij de kavalerie. — 84

2. Over de uitvoering van 's Konings besluit van 8ste September 1835, n°. 26. . . . . Bladz. 134
3. Over de redactie van den M. S. . . . . — 176
4. Over het verband der diplomatie met den generalen staf. . . . . — 222
5. Over de toekomst van ons leger. . . . . — 222

M O T T O 'S

AAN HET HOOFD VAN ELK NOMMER DES ZEVENDEN DEELS GEPLAATST.

I. .... Ou vainqueur, ou vaincu,
Qui peut combattre encore n'a pas assez vécu.

L. ARNAULT, *Regulus*.

II. Il faut que la gloire soit quelque chose de bien réel, puisqu'elle fait battre le cœur de celui qui n'en est que le juge.

CHATEAUBRIANT.

III. Wer mit richtigen Grundsätzen eigene Beurtheilung verbindet, dem wird die Anwendung in besonderen Fällen nicht schwer. Aber Dem, der eine Sache im Ganzen falsch ansieht, wird alle im Einzelnen bewiese Kunst nicht fruchten.

GÖTHE.

IV. Si un gouvernement légitime quelconque a consenti que sa force militaire fut insensiblement comprimée et dirigée dans le but de la rendre citoyenne, et que son existence soit ainsi restreinte, comment peut-il compter encore sur l'assistance de son armée, dans des circonstances extraordinaires, comme, par exemple, des révoltes, où les mauvais penchants de la nature humaine échappent au bras des lois? ..... L'esprit militaire ne peut se développer, la discipline ne peut s'établir et les institutions militaires restent en arrière des institutions politiques.

VON BISMARCK.

V. 't Oorlogsvolk gereed te vinden om schielijk op te donderen, is een groote gelegenheid.

P. C. HOOFT.

VI. Sur le sol militaire il n'y a pas de vitalité, qui ne soit au dessous de l'espérance, et l'espérance seule fait les officiers utiles et distingués. Si vous la tuez, vous tuez l'armée.

Pour trainer lentement une charrette, le bœuf vaut mieux sans doute que le cheval de pur sang; mais si les circonstances forcent de hâter le pas sous peine de vie ou de mort.....!

DE BRACK.

VII. Die Schilderung der Siege welche das eigene Heer mit Ruhm bedeckten, erfüllt Jedes Mitglied desselben mit edlem Nationalstolze. Die Unfälle entlich, welche in der Geschichte vorkommen, zeigen dass sie nicht ewig dauern; dass sie vorübergehen, dass man nie verzagen, nie die Hoffnung aufgeben darf.

J. B. SCHELS, *Ueber Geschichte*.

VIII. Byster moet men zich by quade gewoonten bevinden eer men ze verwerpt.

P. C. HOOFT.

IX. De grandes pensées, d'immenses conséquences, se rattachent à l'établissement des armées permanentes. Leur existence n'a-t-elle pas mis un terme aux siècles de barbarie? La civilisation n'est-elle pas nationalisée avec elle? L'industrie, le commerce, les sciences, les arts, et jusqu'à la liberté elle-même, n'avaient-elles pas besoin de la protection d'une force armée imposante pour pouvoir se développer sans entraves? Les armées permanentes sont la base de la vie sociale des peuples, la garantie de leur honneur et de leur indépendance nationale.

VON BISMARCK.

X. Vous m'avez écrit que l'état militaire était désormais impossible. La guerre vielle comme le monde, ne finira qu'avec le monde. Ces espérances de paix qui bourdonnent à vos oreilles, on le prononce depuis des siècles, et, depuis des siècles, les passions humaines leur donnent de sanglants déments.

JOACHIM AMBERT.

XI. Der Soldat ist zugleich Burger. Das Princip der Vaterlandsliebe vereinigt alle Bewohner des Staats zu dem grossen zweck: Behauptung der National-Unabhängigkeit! — Diese National-Unabhängigkeit nun zunächst gegen aussern Angriff zu Schützen, ist die höhe Bestimmung der vaterländischen Krieger. Ohne Angriff kann keine Vertheidigung gedacht werden. Der Angriff bedarf kunst erfahrene, den strengen Kriegsgesetzen unbedingt gehorchein Krieger: Stehende Heere! Sie sind also ein nothwendiges Postulat der Kriegsführung — ein Analogon für die Zwecke des Vaterlandes — ein Paladium der National-Unabhängigkeit.

VON BISMARCK.

XII. L'enthousiasme est comme la vapeur: ce n'est un véhicule heureux et puissant que pour un petit nombre de routes préparées, et partout ailleurs, c'est une cause de chutes. Les passions généreuses, les ambitions élevées ne produisent que trouble et malheur. C'est en châtiant son âme qu'on trouve le repos. Heureux les eunuques intelligence et de cœur, il peuvent se promener sans désir au milieu des joies de l'existence.

EMILE SOUVESTRE.